

Asia: VN/6170/2021

Lausuntopyyntö hallituksen esitysluonnoksesta laiksi eräistä paloturvallisuuslaitteista sekä eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa yleiset huomionne HE-luonnoksesta alla olevaan kenttään.

Liikenne- ja viestintäviraston lausunto hallituksen esitysluonnoksesta laiksi eräistä paloturvallisuuslaitteista sekä eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain 1 §:n muuttamisesta:

Sisäministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi eräistä paloturvallisuuslaitteista sekä eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain muuttamisesta. Hankkeessa uudistetaan pelastustoimen laitteista annettu laki (10/2007) eli niin kutsuttu laitelaki. Myös laitelain nojalla annettujen asetusten muutostarpeet arvioidaan. Esityksen tavoitteena on selkeyttää ja ajantasaistaa paloturvallisuuslaitteita koskevaa sääntelyä.

Liikenne- ja viestintävirasto on tarkastellut hallituksen esitystä yhtäältä vaarallisten aineiden kuljetusta koskevien säännösten asiantuntija- ja valvontaviranomaisena, toisaalta viranomaisena, jolla on erityisesti eräiden tieliikenteen ajoneuvojen sekä alusten ja muiden vesikulkuneuvojen sammuttimiin liittyviä määräyksenantoja valvontatehtäviä, myös markkinavalvontaa. Liikenne- ja viestintävirasto on pyrkinyt arvioimaan, käykö esityksestä riittävän selkeästi ilmi ehdotetun uuden "yleislain" suhde liikenteessä sovellettavaan erityislainsäädäntöön. Tällä on merkitystä myös uutta lakia valvovan Turvallisuus- ja kemikaaliviraston sekä Liikenne- ja viestintäviraston väliseen työnjakoon.

Toisin kuin voimassa olevassa laitelaissa (3 §), nyt ehdotetussa uudessa laissa ei ole erillistä säännöstä, jossa selkeästi tuotaisiin esille erityislainsäädännön suhde nyt ehdotettuun lakiin. Voimassa olevan laitelain 3 §:n mukaan "jos muussa laissa on tästä laista poikkeavia säännöksiä

pelastustoimen laitteiden markkinoille tai käyttöön luovuttamisesta, niitä sovelletaan tämän lain asemesta."

Vaikuttaisi siltä, että ehdotetun uuden lain sääntely olisi ainakin osin päällekkäistä erityisesti tieliikennelain (729/2018), vesiliikennelain (782/2019) ja laivavarustelain (1503/2011) kanssa, ja Liikenne- ja viestintävirasto pitäisi välttämättömänä, että esitystä selvennettäisiin tältä osin. Nyt voimassa olevan lain 3 §:n kaltainen muotoilu olisi viraston käsityksen mukaan erinomainen: se ei sulkisi liikennevälineitä nyt ehdotetun lain soveltamisalan ulkopuolelle, mutta toisi esille sen, että liikenteen erityispiirteistä johtuen erityislainsäädännössä voi olla ehdotetusta laista poikkeavia vaatimuksia, joita olisi erityislainsäädäntönä sovellettava.

Ehdotetun uuden lain 3 luvussa säädettäisiin käsisammuttimien tarkastuksesta ja huollosta. Sen 24 §:n mukaan lain 25 ja 27 §:ää ei sovellettaisi liikennevälineiden ja vesikulkuneuvojen käsisammuttimiin. Tästä 24 §:n muotoilusta voi päätellä, että luvun muita säännöksiä on tarkoitus liikennevälineisiin soveltaa. Ehdotetun lain 4 luku käsittelee tuotteita koskevia vaatimuksia. Ehdotetussa 4 luvussa ei ole lainkaan soveltamista koskevia rajoituksia, joten se olisi tarkoitettu sovellettavaksi myös liikenteessä. Liikenne- ja viestintävirastolla on kuitenkin tieliikennelain 97 §:n nojalla oikeus antaa tarkempia määräyksiä linja-autoissa edellytetyistä sammuttimista. Vastaavasti vesiliikennelain 87 §:n nojalla virasto voi antaa tarkempia määräyksiä vesikulkuneuvojen varusteista, mukaan lukien käsisammuttimista. Tieliikennelain valvontaviranomaisia ovat poliisi, Rajavartiolaitos ja Tulli, vesiliikennelain valvontaviranomaisena toimii edellä mainittujen lisäksi myös Liikenne- ja viestintävirasto. Laivavarustelakia sovelletaan aluksilla, jotka kuuluvat kansainvälisten yleissopimusten soveltamisalaan, ja sillä pannaan täytäntöön niin kutsuttu laivavarustedirektiivi (2014/90/EU). Laivavarustelain valvontaviranomaisena on Liikenne- ja viestintävirasto.

Liikenne- ja viestintävirastossa on meneillään alusten paloturvallisuutta koskeva määräysuudistushanke, johon esitetyllä lailla on vaikutuksia. Voimassa olevassa paloturvallisuusmääräyksessä viitataan käsisammuttimien huoltojen osalta käsisammuttimien tarkastuksesta ja huollosta annettuun sisäasiainministeriön asetukseen (917/2005) ja tämä viittaus pitää ilman muuta päivittää laitelain uudistuksen seurauksena. Niissä tilanteissa, joissa Liikenne- ja viestintävirastolle on annettu liikenteessä käytössä olevien paloturvallisuuslaitteiden osalta erityinen toimivalta, virasto ottaa huomioon yleiset paloturvallisuuslaitteita koskevat vaatimukset.

Pykälän 3 momentissa viitataan vaarallisten aineiden kuljetuksesta annettuun lakiin 719/1994 (VAK-laki) ja sen käynnissä olevaan uudistukseen. Käsisammuttimet ovat painelaitelain 2 §:n 6 kohdassa tarkoitettuja kuljetettavan painelaitteen kaltaisia painelaitteita, joiden määräaikaistarkastukseen sovelletaan painelaitelain 86 §:n mukaisesti VAK-lakia ja sen nojalla annettuja säädöksiä ja määräyksiä. Kuljetettavien painelaitteiden kaltaisten painelaitteiden määräaikaistarkastuksiin sovelletaan siis Liikenne- ja viestintäviraston määräysten mukaisia tarkastusmenettelyitä. Tämä on myös tämänhetkinen käytäntö. Määräaikaistarkastuksia tekisivät lakiehdotuksen perusteluiden mukaan VAK-laissa tarkoitettut, Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymät tarkastuslaitokset. Näistä tarkastuslaitoksista käytetään VAK-sääntelyssä nimitystä A-tyyppin ilmoitettu laitos, koska ne ovat akkreditoituja, kuljetettavista painelaitteista annetun direktiivin (2010/35/EU) mukaisia ilmoitettuja

laitoksia. Tämän voisi tarkentaa perustelutekstiin, jotta nämä tarkastuslaitokset eivät sekoitu Turvallisuus- ja kemikaaliviraston hyväksymiin VAK-tarkastuslaitoksiin. Käytännössä A-tyyppin ilmoitetut laitokset käyttävät tarkastusten suorittamisessa hyväksymiään ja valvonnassaan olevia VAK-lain mukaisia A-tyyppin ilmoitetun laitoksen valvonnassa toimivia tarkastuspalveluja, jotka yleensä ovat juuri käsisammutinliikkeitä. Liikenne- ja viestintävirasto ehdottaa tarkennettavaksi perustelutekstiä lisäämällä sinne VAK-lain 13 §:n mukaisen A-tyyppin ilmoitetun laitoksen.

Liikenne- ja viestintävirasto kiinnittäisi myös huomiota siihen, että hallituksen esitysluonnoksessa käytetään käsittepareja "alukset ja liikennevälineet" sekä "liikennevälineet ja vesikulkuneuvot". Liikennevälineitä on kaikissa liikennemuodoissa (erilaiset ajoneuvot, ilma-alukset, alukset ja muut vesikulkuneuvot, raideliikenteen kalusto). Hallituksen esityksen viimeistelyssä olisi hyvä tuoda selkeästi esille, viitataanko kaikkiin liikennevälineisiin (kaikissa liikennemuodoissa) vai ainoastaan joihinkin niistä. VAK-säädökset soveltuvat kaikkiin liikennevälineisiin, kun taas laivavarustelaissa, vesiliikennelaissa ja tieliikennelaissa on suppeampi soveltamisala. Alukset ja vesikulkuneuvot ovat liikennevälineitä.

Paloilmoittimet ja automaattiset sammutuslaitteistot

Voitte kirjoittaa huomionne luvun 2 sisällöstä alla olevaan kenttään.

-

Käsisammuttimien tarkastus ja huolto

Voitte kirjoittaa huomionne luvun 3 sisällöstä alla olevaan kenttään.

-

Tuotteita koskevat vaatimukset

Voitte kirjoittaa huomionne luvun 4 sisällöstä alla olevaan kenttään.

-

Valvonta ja lain yhteiset säännökset

Voitte kirjoittaa huomionne lukujen 5 ja 6 sisällöstä alla olevaan kenttään.

-

Eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annettuun lakiin ehdotettavat muutokset

Voitte kirjoittaa huomionne markkinavalvontalakiin liittyen alla olevaan kenttään.

-

Asetusehdotukset

Voitte kirjoittaa huomionne asetusehdotuksista alla olevaan kenttään

-

Grönlund Miina
Liikenne- ja viestintävirasto